

Tisková zpráva: Výstavní projekty a doprovodné aktivity v roce 2019

GASK – Galerie Středočeského kraje, příspěvková organizace, Kutná Hora
V letošním roce připravuje GASK další zajímavé výstavní programy, některé s mezinárodním přesahem. I nadále trvá koncept představovat vedle tvorby etablovaných umělců i mladé začínající výtvarníky. Pro rok 2019 jsou třemi hlavními výstavami: retrospektiva Václava Bláhy, Tváře expresionismu pořádaná ve slovinské spolupráci a Jiří Trnka s jeho široce obsáhlou tvorbou i nově vytvořenými animacemi.

Výstava Václava Bláhy „Podivné perly pochybností“, jejímž kurátorem je Richard Drury, byla slavnostně zahájena 9. března a potrvá do 26. května. Od sedmdesátých let dvacátého století tvoří figurální exprese Václava Bláhy neodmyslitelnou součást českého výtvarného spektra. Pokud je jeho raná tvorba spojená se soustředěným ohledáváním sebe sama a lidí jemu blízkých, od konce sedmdesátých let v něm sílí kritické uvažování o širších společenských souvislostech tehdejšího normalizačního Československa. Po roce 1989 pro Bláhu přestává být nosná tematizace totalitního deformování a odosobňování člověka, vrací se k nejdůvěrnějšímu tématu rodinných a obecně mezilidských vztahů, kterému se v rozmanitém sledu obrazových cyklů věnuje dodnes. Výstava Václava Bláhy v GASK představuje stručnou retrospektivu jeho díla od sedmdesátých let až po současnost. Vedle řady klíčových obrazů z veřejných a soukromých sbírek je zde vystavena významná ukázka jeho prostorové tvorby v podobě monumentální plastiky *Potůček mého mládí* z roku 2001.

Dalším významný projekt s názvem „Tváře expresionismu (1905 – 1925)“ pořádá GASK ve spolupráci s Galeríí Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki ve Slovinsku a pod záštitou Velvyslance Slovinské republiky J. E. Leona Marca. Představí díla německých, českých a slovinských expresionistů z českých, slovinských i německých sbírek.

Česká veřejnost bude mít poprvé možnost seznámit se s tvorbou slovinských umělců, z nichž převážná část studovala v Praze (např. Božidar Jakac, France a Tone Kralj), ale současně je ovlivnilo i německé prostředí, zejména Drážďany a Mnichov.

Koncept slovinských autorů Roberta Simoniška a Gorana Milovanoviće představí malby, grafiky a sochy stylově různorodých umělců reprezentující »iracionální« a »disharmonický« expresionismus, který pronikal do všech sfér umění. V deformovaných zpodobněných skutečnosti se zrcadlí archetypální ideje, odraz frenetické doby a existenciálního rozpolcení mladých umělců, kteří kladli důraz na pocity a soustředili se na hledání autentického, dramatického výtvarného výrazu. Tito umělci tvořící jak v kulturních centrech, tak v provinčních oblastech, radikálně a kriticky reagovali na dobu, již poznamenala první světová válka, industrializace a růst měst. Jejich základní životní pocit vnímá dnešní divák nejen jako tíseň a strach, ale i naději. O všech lze říci, že výtvarnou tradici i avantgardu chápali různě a jejich díla silně ovlivnila pozdější uměleckou tvorbu. Jejich práce budou českému divákovi představeny v tematických okruzích Krajina, Sociální motivy a válka, Umělec ve městě, Portrét a autoportrét, Náboženské motivy a Alegorie. Tento inovativní koncept nerozděluje tvůrce podle geografického či chronologického principu, nýbrž dává do souvislostí ideové prvky a univerzální obsahy děl přesahující národní specifika. Na výstavě budou svými grafickými pracemi zastoupeni autoři jako jsou Ernst Ludwig Kirchner, Emil Nolde, Karl Schmidt-Rottluff, Käthe Kollwitz, z Čechů pak svými obrazy Emil Filla, Bohumil Kubišta a další. Od osamostatnění Slovinska (1991) je tato první výstavou moderního umění, která se zabývá česko – slovinskými vazbami a přispívá tak k dalšímu mapování středoevropského prostoru. Výstava proběhla ve Slovinsku v Galerii Božidar Jakac v loňském roce a v GASK se uskuteční její obměněná verze v termínu od 16. června do 15. září. Kurátorkou za GASK je Adriana Primusová.

V závěru roku GASK připomene 50. výročí úmrtí Jiřího Trnky, českého výtvarníka, ilustrátora, spisovatele, sochaře, scenáristy, loutkáře, kostýmního výtvarníka, režiséra animovaných filmů a jednoho ze zakladatelů českého animovaného filmu. Výstava, která se skládá ze dvou částí, nese název „Návštěva u Jiřího Trnky a Trnkova zahrada 2. Výstava začne v Kutné Hoře 27. října a potrvá až do března roku 2020. Koncepte první části vychází z toho, jak chápal umění sám Jiří Trnka. Kromě toho, že byl „vážný“ tvůrce, který se, především ve svých pozdějších filmech, vyslovoval k fatálním tématům, jako je dehumanizace lidského společenství, vztah člověka a techniky či otázka umělecké svobody v totalitním systému, byl ve svém naturelu kouzelník a iluzionista, který chtěl diváka bavit, překvapovat, uvádět jej v úžas. Těžiště jeho první části spočívá v pečlivém a promyšleném výběru exponátů, které plnohodnotně mapují hlavní tvůrčí oblasti, jímž se Trnka během svého života věnoval, a v nichž dosáhl proslulosti doma i v zahraničí: tedy oblast malířství, ilustrace, sochařství, loutkářství a animovaného filmu. Výstava však chce návštěvníkům nabídnout více nežli obrazy a sochy s obligátními popiskami rozmístěné ve výstavním prostoru. S vědomím posunu, který obor výstavnictví v posledních letech prodělal, a s vědomím stoupajících nároků návštěvníků hodlá přetlumočit Trnkův odkaz do současného jazyka, a oslovit vedle staršího konzervativního diváka i diváka mladého, a

nabídnout mu kvalitní protiváhu nyní převládající zahraniční tvorby pohříchu komerčního charakteru. Za tímto účelem vznikne řada komponovaných audiovizuálních projekcí a interaktivních instalací mapujících neotřelou a zábavnou formou výše zmíněné oblasti Trnkovy tvůrčí činnosti. A to je druhý, řekněme “zábavný”, pilíř, na kterém tato koncepce spočívá. Pilíř, který posunuje projekt z rámce tradiční výstavy k výpravnějšímu a atraktivnějšímu pojetí.

Důležitou součástí galerie je Lektorské centrum. Přípravuje doprovodné programy ke stálé expozici *Stavy myslí / Za obrazem – obměny a intervence* a ke krátkodobým výstavám. V přípravě myslí na všechny cílové skupiny a pro ně vhodné formáty programů. V letošním roce připravují kromě stálé expozice programy k těmto výstavám: Václav Bláha: Podivné perly pochybnosti, Tváře expresionismu, Jaroslav Vožniak a Návštěva u Jiřího Trnky a Trnkova zahrada 2.

Činnost LC je možné rozdělit do několika částí. Je to program GASK dětem, kde vedle výtvarných dílen proběhne také stále oblíbenější pARTy time GASK, čtyřdenní letní výtvarná dílna. V letošním roce probíhá v srpnu 5 turnusů a všechny jsou již naplněny. Pro teenagery je letos připraven jeden turnus pARTy teens. Tvořivé dílny pro malé umělce je hravou formou seznamují s uměleckými díly a výtvarnými technikami. Oproti tomu mezigenerační programy zapojí do výtvarných aktivit i rodiče, případně prarodiče. Celá rodina se tak může vzájemně obohacovat vlastními pohledy na zadané téma. Velká část činnosti Lektorského centra je věnována programům pro školy. Tyto programy, komentované prohlídky, přednášky a výtvarné dílny mají za cíl zprostředkovat přístupnou formou umění 20. a 21. století a otevřít možnost neformálního vzdělávání a aktivního trávení volného času v galerii. Ze široké nabídky mohou vybírat mateřské, základní ale i střední školy. Novinkou LC jsou komentované prohlídky ne/jen pro seniory s kurátory GASK, které jsou součástí GASK bez bariér. Návštěvníci se seznámí s výstavními prostory a aktuálně probíhajícími výstavami. Probíhají každý poslední čtvrtek v měsíci od 10.00 nebo od 15.00 hodin. Lektorské centrum GASK také pořádá Muzejní noc v pátek 17. května nebo Jógu v galerii (27. dubna a 21. září).

V dubnu bude zahájena výstava Jánuše Kubíčka, kterého představí kurátorka Adriana Primusová v prostoru BLACKBOX, v němž GASK pravidelně vystavuje práce na papíře ze svých sbírek. Výběr kreseb postihuje autorův přechod od figurativních projevů do osobité imaginativní abstrakce. Tento malíř a grafik je spojený zejména s brněnskou výtvarnou scénou „šedesátých let“ v čele s Bohumírem Matalem, s nímž společně založili tvůrčí skupinu Brno 57. Výstava je výběrem z konvolutu prací na papíře, které Galerii Středočeského kraje věnoval umělcův syn. Výstavu pod názvem Velezajímavá hra je možno navštívit od 7. dubna do 9. června 2019.

Další dubnovou výstavou je výstava Miloše Michálka „Vryto do paměti“. Grafik a pedagog Miloš Michálek (1949) se soustavně věnuje technice tisku z dřeva a jiných jemně strukturovaných povrchů, které již nesou stopy i jizvy po interakci s člověkem. Takto vzniklé grafické listy se stávají symbolickou vizuální kronikou fenoménu paměti. Na své výstavě v rámci cyklu Přesahy grafiky představí autor reprezentativní výběr z díla z posledních třiceti let. Kurátorem této výstavy, která bude k vidění od 7. dubna do 9. června, je Richard Drury.

Výstava šperkařského studia ZORYA – Rituál, představí v květnu tvorbu šperkaře Zdeňka Vacka a designéra Daniela Pošty. Jejich studio je známé především díky svým šperkařským kolekcím, v nichž designéři experimentují s formou i významy a propojují technologické a tvůrčí postupy. Mimo šperku se Zdeněk Vacek a Daniel Pošta zároveň dlouhodobě věnují i objektům na pomezí umění a designu. Společně získali titul Nejlepší šperkař a Grand Designér v anketě Czech Grand Design 2011 a několik cen za nejlepší prezentace či kolekce šperků na přehlídce Designblok. Ústředním tématem výstavy, jejíž kurátorkou je Veronika Marešová, je proces transformace prostřednictvím šperku. Tuto transformaci vnímají jako magický proces, jenž je rituálním propojením materiálu a hodnot. Nový projekt ve Whiteboxu volně navazuje na předchozí výstavu Manifesto na Designbloku 2018 v Praze.

Dalším projektem s mezinárodním přesahem je Konfrontace v Bodě 0, výstava ateliérů skla Petra Stanického a Jense Pfeifera (Amsterdam). Ateliér skla na Rietveld Academi je ve své základní koncepci inspirován Duchampovým Velkým sklem – Bodem 0. A ony stírané hranice mezi životem a smrtí, tělesností a hmotou, něčím a ničím jsou i hlavním námětem výstavy. Výstava akcentuje díla vzniklá ve stejný čas na stejném místě (v Evropě), používající společnou vizualitu, konceptuální pracují s materiálem skla, témata i náměty, přesto však vznikají v naprosto odlišném kontextu i společnosti. Studenti a absolventi obou ateliérů využívají sklo jako materiál pro konceptuální uchopení aktuálních témat v současném umění. Společná výstava ateliérů po 10 letech od jejich vzniku je především o hledání kontrastů a souvislostí, odhalování a rušení vztahů, o Konfrontaci v Bodě 0. V Kutné Hoře od 22. září do února 2020.

V sobotu 12. října bude v tematickém výstavním prostoru Přesahy grafiky slavnostně zahájena výstava Josefa Hampla připomínající 30. výročí sametové revoluce v roce 1989. Josef Hampl (nar. 1932), autor koláží, malíř, sochař, grafik a tvůrce landartových objektů, experimentuje s grafikou již od konce padesátých let, kdy se spřátelil s Vladimírem Boudníkem a společně s dalšími tvořili „Vysočanský okruh“. Výstava představí dosud neznámé práce tohoto undergroundového umělce a experimentátora s médiem papíru.

Jako v předchozích letech, i pro letošní sezónu připravila knihovna GASK několik samostatných a doprovodných programů. Na 27. dubna je připraven komponovaný pořad nazvaný *Kreslíř a dřevorytec*, připomínající rakouského kreslíře a spisovatele českého původu Alfreda Kubina (1877 – 1959) a grafika, malíře, knihaře a spisovatele Josefa Váchala (1884 – 1969), od jejichž úmrtí letos uplyne

šedesát a padesát let.

V rámci doprovodného programu k výstavě *Tváře expresionismu* se připravuje na 14. září komponovaný večer zasvěcený expresionismu z pohledu literárního a filmového: úvod bude patřit výběru z tvorby německy a česky píšících autorů, kteří jsou s fenoménem expresionismu spojováni, druhá část pak bude věnována dnes již klasickému dílu německého filmového expresionismu, hororovému snímku z roku 1922 *Nosferatu -- Symfonie hrůzy* režiséra Friedricha Wilhelma Murnau, opatřenému pro tento večer živou, improvizovanou hudbou. Výstavu Jiřího Trnky doprovodí přednášky inspirované dvojicí Trnkových stěžejních filmů z 50. let, jimiž jsou *Staré pověsti české* a *Sen noci svatojánské*. Za tímto účelem byli přizváni přední odborníci na daná témata Petr Mašek a Martin Hlinský. Součástí přednášek bude rovněž projekce obou filmových děl.

Středočeské kulturní léto proběhne v GASK již po páté. Kulturní program různých žánrů probíhá v zahradách jezuitské koleje, na vodním pódiu nebo na nádvoří. Cílem letošního ročníku je oslovit co nejširší veřejnost a multižánrovým pojetím oslovit celou rodinu. Součástí bude také více profilovaná pop-artová část v dramaturgii Pavla Klusáka.

Novinkou v zahradách bude open space bistro vyrobené z lodního kontejneru. Záměrem je pořádat události, ať už hudebně, nebo umělecky zaměřené. Vše budou doprovázet streetfoodové pokrmy a nápoje od lokálních dodavatelů.

Výstavní i doprovodné programy probíhají za finanční podpory Středočeského kraje, Ministerstva kultury ČR a Státního fondu kultury ČR.

Záštity nad probíhajícími i připravovanými výstavami a kulturními programy převzala hejtmanka Středočeského kraje Jaroslava Pokorná Jermanová a radní pro oblast kultury a památkové péče Karel Horčíčka.

Kontakt pro novináře:

Bc. Petra Bartušková

Tel.: +420 725 607 396

E-mail: bartuskova@gask.cz

Středočeský kraj